

Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

2026

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΤΑΞΕΩΝ Α΄, Β΄, Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

1. Α΄ γυμνασίου	
1.1. ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ (ΓΡΑΠΤΑ).....	3
1.2. ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (SOLFÈGE - ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ).....	4
2. Β΄ γυμνασίου	
2.1. ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ (ΓΡΑΠΤΑ).....	5
2.2. ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (SOLFÈGE - ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ).....	6
3. Γ΄ γυμνασίου	
3.1. ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ (ΓΡΑΠΤΑ).....	7
3.2. ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (SOLFÈGE - ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ).....	8

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει προφορική και γραπτή εξέταση στην παρακάτω ύλη ανά τάξη:

1. Α΄ γυμνασίου

Διδάσκοντες: Κούρτης Ε., Σίμου Ε.

Σημείωση: Με **έντονα γράμματα** σημειώνονται στο τέλος κάθε ενότητας της μουσικής θεωρίας οι ασκήσεις που θα ζητηθούν.

1.1. ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ (ΓΡΑΠΤΑ)

1.1.1. Τονικό Ύψος

- Νότες στο κλειδί του σολ και στο κλειδί του φα
- Αποστάσεις γειτονικών φθόγγων:
 - Τόνος
 - Ημιτόνιο
 - Τριημιτόνιο
 - Εναρμόνιοι φθόγγοι
 - Ταυτοφωνία

Αναγνώριση και σχηματισμός γειτονικών αποστάσεων (ημιτονίων, τόνων, τριημιτονίων κι εναρμόνιων φθόγγων).

Μετατροπή γειτονικών αποστάσεων.

1.1.2. Ρυθμός

- Ρυθμικές αξίες φθογοσήμων
- Ρυθμικές αξίες παύσεων
- Παρεστιγμένες – δις παρεστιγμένες ρυθμικές αξίες
- Συγκοπή
- Αντιχρονισμός
- Μουσικά μέτρα
 - απλά
 - σύνθετα
 - μικτά

Συμπλήρωση αξιών - παύσεων σε μουσικά μέτρα.

1.1.3. Κλίμακες

- Η μείζονα κλίμακα του Ντο. Αποστάσεις βαθμίδων (Τ-Η)
- Βαθμίδες κλίμακας. Αρίθμηση και ονομασίες
- Μείζονες κλίμακες με διέσεις και υφέσεις
- Εναρμόνιες μείζονες κλίμακες

Εύρεση οπλισμού μείζονας κλίμακας

Εύρεση μείζονας κλίμακας από δοσμένο οπλισμό.

Εύρεση βαθμίδων (νοτών) μείζονας κλίμακας

Εύρεση ημιτονίων μείζονας κλίμακας

Εύρεση εναρμόνιας μείζονας κλίμακας

Μεταφορά μελωδίας από μία μείζονα τονικότητα σε μία άλλη

1.1.4. Κλειδί ΦΑ

Μεταφορά μελωδίας από το κλειδί του σολ στο κλειδί του φα και αντίστροφα

1.1.5. Μουσικοί όροι που δηλώνουν:

- το tempo και τις αλλαγές στο tempo
- τη δυναμική και τις αλλαγές στη δυναμική
- τον τρόπο εκτέλεσης.

Αναγνώριση των μουσικών όρων και της ερμηνείας τους

1.2. ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (SOLFÈGE - ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ)

1.2.1. Ρυθμική Ανάγνωση

1. Grimoire I, Leçon 23, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση φθόγγων)
2. Grimoire I, Leçon 15, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
3. Grimoire I, Leçon 30, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση φθόγγων)
4. Grimoire I, Leçon 19, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
5. Grimoire II, Leçon 4, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση φθόγγων)
6. Grimoire II, Leçon 4, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
7. Grimoire II, Leçon 7, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση φθόγγων)
8. Grimoire II, Leçon 6, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
9. Grimoire II, Leçon 8, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση φθόγγων)
10. Grimoire II, Leçon 7, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)

11. Grimoire II, Leçon 8, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)

12. Grimoire II, Leçon 9, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)

1.2.2. Μελωδική ανάγνωση

Henri Classens, *Le Solfège des Débutants*, Solfège très facile, Κλειδί Φα.

Ασκήσεις αρ. 16, 19, 22, 23, 24, 29, 30, 40, 41, 43, 44, 46, 47, 48, 49.

2. Β΄ γυμνασίου

Διδάσκοντες: Κούρτης Ε., Σίμου Ε.

Σημείωση: Με **έντονα γράμματα** σημειώνονται στο τέλος κάθε ενότητας της μουσικής θεωρίας οι ασκήσεις που θα ζητηθούν.

2.1. ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ (ΓΡΑΠΤΑ)

2.1.1. Διαστήματα

- Γενικοί όροι:
 - Ορισμός
 - Βάση, κορυφή διαστήματος
 - Αρμονικά, μελωδικά διαστήματα
 - Αριθμός και είδος διαστήματος
 - Απλά και σύνθετα διαστήματα
- Απλά διαστήματα (1ης - 8ης)
 - Είδη: Καθαρά, μικρά, μεγάλα, ελαττωμένα και αυξημένα διαστήματα
 - Διαστήματα με φυσικούς /με αλλοιωμένους φθόγγους
 - Εύρεση διαστήματος με φυσικούς φθόγγους ανάλογα με τα φυσικά ημιτόνια που περιέχει
- Αναστροφές απλών διαστημάτων. Αναγνώριση και σχηματισμός διαστημάτων μεγαλύτερων της 4^{ης} με τη βοήθεια της αναστροφής τους.
- Εναρμόνια διαστήματα
- Χαρακτηριστικά διαστήματα
- Σύνθετα διαστήματα. Εύρεση είδους σύνθετου διαστήματος από το αντίστοιχο απλό
- Διαστήματα σε μείζονες και ελάσσονες κλίμακες

Αναγνώριση διαστημάτων όλων των ειδών, απλών και σύνθετων

Σχηματισμός διαστημάτων με δοσμένη βάση ή με δοσμένη κορυφή

Αναγνώριση και μετατροπή διαστήματος στα υπόλοιπα είδη

Αναστροφή δοσμένου διαστήματος

Εύρεση διαστημάτων σε μείζονες και ελάσσονες κλίμακες

2.1.2. Ελάσσονες κλίμακες

- Ελάσσονα κλίμακα του λα. Γειτονικές αποστάσεις ελάσσονας αρμονικής κλίμακας (Τ, Η, 3Η)
- Οι 3 μορφές της ελάσσονας τονικότητας:
 - Φυσική, αρμονική, μελωδική ελάσσων

- Ελάσσονες κλίμακες με διέσεις
- Ελάσσονες κλίμακες με υφέσεις
- Σχετικές κλίμακες
- Ομώνυμες κλίμακες
- Εναρμόνιες κλίμακες

Εύρεση οπλισμού ελάσσονας κλίμακας

Εύρεση ελάσσονας κλίμακας από δοσμένο οπλισμό

Εύρεση σχετικής κλίμακας (μείζονας - ελάσσονας)

Εύρεση οπλισμού οποιασδήποτε κλίμακας μείζονας ή ελάσσονας

Εύρεση οπλισμού ομώνυμης κλίμακας

Εύρεση προσαγωγή (τυχαίου σημείου αλλοίωσης ελάσσονας αρμονικής κλίμακας)

Εύρεση βαθμίδων (νοτών) ελάσσονας κλίμακας

Εύρεση εναρμόνιας ελάσσονας κλίμακας

Σχηματισμός ελάσσονας κλίμακας από δοσμένο φθόγγο (αρμονικής-μελωδικής ανιούσας και κατιούσας)

2.1.3. Μεταφορά μελωδίας σε διαφορετική κλίμακα (trasporto)

Μεταφορά σύντομου μελωδικού αποσπάσματος σε άλλη κλίμακα (μείζονα ή ελάσσονα)

2.2. ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (SOLFÈGE - ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ)

2.2.1. Μελωδική ανάγνωση

- 10. Henri Classens, Ton de Sol Majeur, 1. (Μελωδική ανάγνωση)
- 12. Henri Classens, Ton de Sol Majeur, 2. (Μελωδική ανάγνωση)
- 14. Henri Classens, Ton de Sol Majeur, 3. (Μελωδική ανάγνωση)
- 18. Henri Classens, La Mesure (simple) à 3/8, 2. (Μελωδική ανάγνωση)
- 20. Henri Classens, La Mesure (simple) à 3/8, 3. (Μελωδική ανάγνωση)
- 22. Henri Classens, MESURE à 6/8, 1. (Μελωδική ανάγνωση)
- 24. Henri Classens, MESURE à 6/8, 2. (Μελωδική ανάγνωση)
- 26. Henri Classens, Ton de La Mineur, 1. (Μελωδική ανάγνωση)
- 28. Henri Classens, Ton de La Mineur, 2. (Μελωδική ανάγνωση)
- 32. Henri Classens, LA MESURE (composée) à 6/8, 1. (Μελωδική ανάγνωση)
- 34. Henri Classens, LA MESURE (composée) à 6/8, 2. (Μελωδική ανάγνωση)
- 36. Henri Classens, LA MESURE (composée) à 6/8, 3. (Μελωδική ανάγνωση)

- 38. Henri Classens, MESURE à 6/8 avec des silences, 2. (Μελωδική ανάγνωση)

2.2.2. Ρυθμική Ανάγνωση:

- 11. Grimoire II, Leçon 07, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση)
- 15. Grimoire II, Leçon 10, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση)
- 17. Grimoire II, Leçon 10, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
- 21. Grimoire II, Leçon 14, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
- 25. Grimoire II, Leçon 15, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
- 27. Le petit solfège, RYTHME, 1, TRIOLETS. (Χτύπημα του ρυθμού με το ένα χέρι, χτύπημα του παλμού με το άλλο)
- 29. Le petit solfège, RYTHME, 2, Indépendance rythmique dans la lecture. Battre le rythme avec un crayon dans chaque main. (Χτύπημα του ρυθμού με ένα μολύβι σε κάθε χέρι)
- 31. Le petit solfège, RYTHME, 3, Indépendance rythmique dans la lecture. Battre le rythme avec un crayon dans chaque main. (Χτύπημα του ρυθμού με ένα μολύβι σε κάθε χέρι)
- 33. Le petit solfège, RYTHME, 4, Indépendance rythmique dans la lecture. Battre le rythme avec un crayon dans chaque main. (Χτύπημα του ρυθμού με ένα μολύβι σε κάθε χέρι)
- 35. Le petit solfège, RYTHME, 5, Indépendance rythmique dans la lecture. Battre le rythme avec un crayon dans chaque main. (Χτύπημα του ρυθμού με ένα μολύβι σε κάθε χέρι)

2.2.3. Ακουστική Ικανότητα:

- Ακουστική αναγνώριση διατονικών διαστημάτων
- Μελωδική εκφορά διατονικών διαστημάτων με δοσμένη βάση ή κορυφή

3. Γ' γυμνασίου

Διδάσκοντες: Ζλήκας Αθ., Κότσυφας Θ., Σίμου Ε.

Σημείωση: Με **έντονα γράμματα** σημειώνονται στο τέλος κάθε ενότητας της μουσικής θεωρίας οι ασκήσεις που θα ζητηθούν.

3.1. ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ (ΓΡΑΠΤΑ)

3.1.1. Συγχορδίες

- Ορισμός. Διαστηματική δομή, είδη, συμβολισμός
- Σχηματισμός τρίφωνων συγχορδιών.
- Συγχορδίες στις μείζονες και ελάσσονες τονικότητες:
- Κατασκευή συγχορδιών:

Κατασκευή συγχορδιών όλων των ειδών με δοσμένη θεμέλιο, τρίτη ή πέμπτη

- Μετατροπές συγχορδιών:

Μετατροπές συγχορδιών σε όλα τα υπόλοιπα είδη, με σταθερή θεμέλιο, τρίτη ή πέμπτη

- Αναστροφές τρίφωνων συγχορδιών: Ευθεία κατάσταση, πρώτη και δεύτερη αναστροφή. Αρίθμηση αναστροφών.
- Εύρεση μειζόνων και ελασσόνων κλιμάκων στις οποίες ανήκει δοσμένη συγχορδία

Αναγνώριση τρίφωνων συγχορδιών όλων των ειδών σε ευθεία κατάσταση και σε αναστροφή

Σχηματισμός ζητούμενου/ων είδους/ων τρίφωνης συγχορδίας με δοσμένη βάση, 3η ή 5η

Μετατροπή συγχορδίας στα υπόλοιπα είδη

Αναστροφή δοσμένης συγχορδίας. Αρίθμηση, αναγνώριση και κατασκευή ζητούμενης αναστροφής.

Εύρεση των μειζόνων και ελασσόνων κλιμάκων και των βαθμίδων τους στις οποίες ανήκει δοσμένη συγχορδία

3.1.2. Στοιχεία Αρμονίας

- Η τετράφωνη χορωδιακή γραφή: Οι τέσσερις φωνές της μικτής χορωδίας:
 - εκτάσεις
 - διάταξη και τρόπος γραφής τους σε σύστημα δύο πενταγράμμων
- Γραφή συγχορδίας σε ευθεία κατάσταση για τετράφωνη χορωδία
 - Διπλασιασμοί φθόγγων

- Μελωδική θέση και διάταξη συγχορδίας: Ανοιχτές, κλειστές και μικτές θέσεις Θεμελίου, τρίτης ή πέμπτης
- Τα είδη κίνησης των φωνών:
 - Ευθεία, παράλληλη, πλάγια και αντίθετη
- Αρμονικοί και μελωδικοί περιορισμοί στην τετράφωνη χορωδιακή γραφή:
 - Μη αποδεκτά μελωδικά διαστήματα
 - παράλληλες 5ες και 8ες
 - αντιπαράλληλες 5ες και 8ες
 - ευθείες και τονισμένες 5ες και 8ες
 - υπερβάσεις, υπερπηδήσεις, διασταυρώσεις
- Σύνδεση κύριων συγχορδιών σε ευθεία κατάσταση:
 - Σύνδεση όλων των κύριων συγχορδιών μείζονας και ελάσσονας τονικότητας σε ευθεία κατάσταση με πλάγια και αντίθετη κίνηση
 - Η ιδιωματική σύνδεση δεσπόζουσας – τονικής με κάθοδο του προσαγωγέα σε εσωτερική φωνή ή με κατάληξη σε ελλιπή τονική.
- Εναρμόνιση δοσμένης μελωδίας και δοσμένου μπάσου με τις κύριες συγχορδίες.

Γραφή συγχορδίας για τετράφωνη χορωδία σε ζητούμενη θέση και με ζητούμενο διπλασιασμό φθόγγου

Εναρμόνιση σύντομης δοσμένης μελωδίας και δοσμένου μπάσου με τις κύριες συγχορδίες σε ευθεία κατάσταση

Αναγνώριση αρμονικών λαθών

3.2. ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (SOLFÈGE - ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ)

3.2.1. Μελωδική ανάγνωση:

- ΜΣΘ, Δίφωνες Μελωδικές Ασκήσεις, 33. (Μελωδική ανάγνωση της μίας φωνής και ταυτόχρονη εκτέλεση της άλλης στο πιάνο)
- ΜΣΘ, Δίφωνες Μελωδικές Ασκήσεις, 44. (Μελωδική ανάγνωση της μίας φωνής και ταυτόχρονη εκτέλεση της άλλης στο πιάνο)
- ΜΣΘ, Δίφωνες Μελωδικές Ασκήσεις, 53. (Μελωδική ανάγνωση της μίας φωνής και ταυτόχρονη εκτέλεση της άλλης στο πιάνο)
- ΜΣΘ, Δίφωνες Μελωδικές Ασκήσεις, 62. (Μελωδική ανάγνωση της μίας φωνής και ταυτόχρονη εκτέλεση της άλλης στο πιάνο)
- ΜΣΘ, Δίφωνες Μελωδικές Ασκήσεις, 85. (Μελωδική ανάγνωση της μίας φωνής και ταυτόχρονη εκτέλεση της άλλης στο πιάνο)

- ΜΣΘ, Δίφωνες Μελωδικές Ασκήσεις, 99. (Μελωδική ανάγνωση της μίας φωνής και ταυτόχρονη εκτέλεση της άλλης στο πιάνο)

3.2.2. Ρυθμική Ανάγνωση:

- Grimoire II, Leçon 16, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 16, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 18, LECTURE DE NOTES. (Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 18, SOLFÈGE RYTHMIQUE. (Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 21, LECTURE DE NOTES.(Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 21, SOLFÈGE RYTHMIQUE.(Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 24, LECTURE DE NOTES.(Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 24, LECTURE DE NOTES.(Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 26, LECTURE DE NOTES.(Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 26, SOLFÈGE RYTHMIQUE.(Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 28, LECTURE DENOTES.(Ρυθμική ανάγνωση)
- Grimoire II, Leçon 28, SOLFÈGE RYTHMIQUE.(Ρυθμική ανάγνωση)

3.2.3. Ακουστική Ικανότητα:

- Ακουστική αναγνώριση τρίφωνων συγχορδιών όλων των ειδών, σε ευθεία κατάσταση
- Μελωδική εκφορά τρίφωνων συγχορδιών όλων των ειδών, σε ευθεία κατάσταση, με δοσμένη τη θεμέλιο